

PINS MALALTS? QUÈ PUC FER?

Protocol d'actuació pels pins situats en sòl urbà

Mesures de prevenció de les plagues de pins al Maresme (I)

Una part significativa de les pinedes del Maresme, especialment les del pi pinyer (*Pinus pinea*), presenten un estat fisiològic preocupant, amb molts arbres en mal estat o morts.

Quines són les causes?

Per una banda tenim les condicions estructurals: sòls prims, amb molt pendent i poca capacitat de retenir aigua i nutrients, i per l'altra, la meteorologia determinada pel **canvi climàtic**, amb sequeres, temperatures mitjanes més altes, onades de calor, pedregades. També afecta l'elevada densitat d'arbres per superfície i la falta de gestió forestal.

Aquests factors han generat arbres vulnerables, i això ha permès que arbres aparentment resistent a les plagues, siguin atacats ara per insectes i fongs, entre els quals destaquen:

- La processonària del pi (*Thaumetopoea pityocampa*)
- El fong (*Thyriopsis halepensis*)
- I l'escarabat (***Tomicus destruens***), que és el més agressiu i que causa majors danys, podent arribar a matar l'arbre.

Actualment hi ha unes 500 hectàrees afectades, i si no s'actua adequadament, es continuaran afectant noves pinedes sensibles, incrementant el risc d'incendi forestal per acumulació de combustible mort al bosc, i el risc d'inundacions en reduir-se l'aigua de pluja retinguda al bosc.

Qui és el *Tomicus destruens* i com afecta els arbres?

És un escarabat perforador que generalment afecta als pins afeblits per diferents raons (sequera, altres plagues i malures,...). Entre abril i setembre estan a l'interior dels branquillons de les capçades dels pins (es característic observar branquillons caiguts al sòl amb forats al seu interior). Entre setembre i octubre surten dels branquillons i perforen la fusta, on fan la posta (en aquesta època, es poden apreciar petits forats amb reïna al tronc i branques de més de 7,5cm de diàmetre). Entre octubre i finals de febrer és quan les larves fan unes galeries subcorticals que poden arribar a interrompre totalment la circulació de la saba, provocant la mort de l'arbre. Al mes de març, els adults comencen a emergir i van a la capçada, on s'alimenten de l'interior dels branquillons.

Processonària del pi *Thaumetopoea pityocampa*

Escarabat *Tomicus destruens*

Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura,
Ramaderia, Pesca i Alimentació

Diputació
Barcelona

CONSELL
COMARCAL
DEL
MARESME

Com actuar?

Per evitar aquesta plaga la millor mesura és evitar la presència d'arbres afeblits afavorint que les pinedes estiguin amb la màxima vitalitat possible. Per aquesta raó, els **tractaments silvícoles** són la **mesura preventiva** més eficaç.

A banda d'altres mesures que es poden aplicar en l'àmbit de la jardineria (tractaments fitosanitaris, recs,...), la mesura més eficaç és la **tallada i extracció (o pela) dels arbres afectats en la època en que les larves estan a la fusta (d'octubre a febrer)**. S'ha de respectar escrupolosament els terminis, perquè pot provocar l'efecte contrari si no es fa de la manera adequada. També es poden fer punts esquers, però sempre amb una acurada supervisió per part d'especialistes.

Concretament, cal fer:

1. **Primer de tot, cal determinar qui és el causant dels danys**. Per això és molt important demanar el suport de professionals que sàpiguen com actuar per prendre les mesures necessàries per controlar la plaga i evitar danys majors.
2. **A continuació cal talar tots els arbres morts i els afectats per Tomicus**. Cal triturar o retirar les restes i retirar els troncs en menys de 30 dies entre l'1 de setembre i l'1 de febrer. En qualsevol cas, no pot quedar fusta (o restes sense triturar a partir del 28 de febrer.

Recordeu disposar de l'autorització de l'Ajuntament per poder tallar els arbres en sòl urbà.

Del 15 de juny al 15 de setembre indicar que cal autorització expressa del Departament d'Agricultura Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya per a la realització de treballs en època d'Alt Risc d'Incendi forestal **en zones situades a menys de 500m de terreny forestal**.

3. En el cas de la processonària, recomanem els tractaments biològics que funcionen adequadament. En el cas de *Tomicus*, ara per ara, només és efectiva la prevenció, tallant els arbres afectats i reduint el número d'arbres per superfície, per tal d'afavorir la resistència natural es poden es poden fer diferents tipus d'actuació. Els tractaments amb productes biològics convé fer-los a començaments de la tardor i cal que els facin empreses autoritzades. També es poden altres actuacions (mecàniques, endoteràpia,...) que convé que siguin realitzades o supervisades per professionals..

Si teniu arbres afectats en boscos en sòl forestal, consulteu el **Protocol d'actuació pels pins situats en sòl forestal** a www.ccmareme.cat

Més informació:

pinedesmaresme@ccmaresme.cat

